

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Nona. Quasnam formas possit, & debeat habere corpus replicatum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

Instatur: Causa subjectiva debet esse semper prius ibi, ubi producit forma, sed Titius est subjectum Ubi Cisterciensis, ergo prius debet ipse esse Cisterciensis. R. dist. maj. Causa subjectiva debet prius esse ibi, ubi producit forma, quae non est ratio formalis producendi, aut adducendi illam formam, concedo ma. forma, quae est ipsa ratio formalis adducendi, nego ma. & concessa mi. nego consequentiam. Itaque praesentia localis, est ipsa ratio formalis essendi in loco.

Urgetur: Non potest assignari modus, quo Titius acquireret illud Ubi Cisterciense, ergo: probatur ant. quia non transiret per illam viam; R. negando ant. cum consequentia probationis; Nam licet verum sit, quod Titius per nullam viam esset transurus, adhuc tamen assignari potest modus, quomodo ibi esset, quia adducitur per actionem instantaneam a Deo supplente rationem motus, qui aliquin esset necessarius.

Arguitur 2. Quando Corpus Christi Domini ponitur sub speciebus vi verborum & consecrationis sacramentalis, verè producit ibi, & non tantum adducitur, ergo etiam quando aliud quodcumque corpus replicatur, non ponitur in alio loco per adductionem, sed per novam productionem: consequentia patet; probatur ergo ant. Corpus Christi ponitur ibi per actionem substantialem, quae a Patribus & Conciliis vocatur transubstantio, quod scilicet substantia una convertitur in aliam, sed non esset actio substantialis, nisi produceretur etiam ipsa substantia corporis Christi, ergo producit. R. negando ant. cuius probationis majorem pro secunda parte distinguo; dicitur transubstantiatio in quantum habet rationem mutationis & conversionis, concedo ma. in quantum significat ipsam actionem adductivam corporis Christi, nego ma. min. & consequentiam. Itaque sicut quilibet generatio dupliciter considerari potest, in quantum scilicet habet rationem actionis, seu productionis, & in quantum habet rationem mutationis, sic quoque potest considerari transubstantiatio, in quantum est actio productiva, vel adductiva, & in quantum est mutatio & conversio, haec enim tantummodo respicit terminos absolutos, a quo & ad quem, qui quoniam substantiae sunt, conversio etiam substantialis dicitur, non tamen respicit agens, sed ab eo praescindit, actio tamen, quae in illa conversione intervenit, non est substantialis, quia substantia corporis Christi ibi de novo producit, sed tantum nova praesentia, adeoque solum est accidentalis.

Instatur: Si non producit ibi de novo corpus Christi, transubstantiatio nec in ratione mutationis dici poterit substantialis, ergo transubstantiatio quomodocumque consideretur, requirit, ut terminus de novo producat. R. negando ant. quia sufficit, ut terminus a quo substantialis verè desinat substantialiter, qui, si non desineret, unum in aliud converti dici non posset, quia unum in aliud converti, est, unum desinere in aliud succedens, ex vi definitionis ipsius.

F. Amandi Hermann Physica.

Instatur: Si ad conversionem requiritur, ut verè desinat terminus a quo, ergo etiam ad eam requiritur, ut verè incipiat esse terminus ad quem, sed R. negando consequentiam, disparitas est, quia terminus a quo denominatur simpliciter conversus in alium, adeoque necessarium est, ut ipse desinat, terminus verò ad quem denominatur solum succedens termino a quo desinentem, vi definitionis talis, ibi sit, unde transmutatio substantialis potissimum distinguitur a conversione substantiali, seu transubstantiatione, quod haec respiciat terminum positivum, illa negativum; Secundo, quod transubstantiatio specificetur per terminum a quo, mutatio verò per terminum ad quem.

QUAESTIO IX.

Quasnam formas possit, & debeat habere corpus replicatum?

Sensus quaestionis est, an, quando unum corpus ponitur in duobus locis, necessario debeat habere eas formas accidentales, quas antecedenter habuit? an verò possit replicari absque eo, quod accidentia in ipso subjectata replicentur? De formis enim substantialibus tanta non est difficultas, nam si ea non poneretur, ubi est materia, non esset amplius idem corpus, cum, secundum Thomistas, corpus constituitur in esse corporis per formam & animam, & secundum Scotistas, forma essentialiter ingreditur compositum, adeoque si non esset forma & anima, ubicumque est materia, jam non esset idem compositum. Et, ut hanc quaestionem Doctor subtilis resolvat, praemittit tres regulas observatu & notatu necessarias in 4. d. 10. q. 2. Prima est: Quaecumque sunt priora ipso Ubi, uniformiter insunt corpori in diverso Ubi, nec variantur variato Ubi, quae verò posteriora, vel simul naturam cum ipso Ubi, variantur variato Ubi. Cujus regulae sensus est, quod fieri non possit, ut idem numero accidens, quod est in subjecto prius, quam aliquod Ubi, possit esse in subjecto & corpore in uno loco, & etiam non insit in alio loco, sed corpus sit in illo altero loco cum negatione hujus accidentis; Illa verò accidentia, quae Ubi concomitantur vel subsequuntur Ubi, possunt in uno loco adesse & non adesse in alio loco, & talia accidentia sunt relationes propinquitatis, distantiae, sursum, deorsum, motus localis, &c. Prioris verò generis sunt omnia accidentia absoluta, & etiam illa relativa, quae immediate fundantur in aliquo absoluto, ut actio, passio, similitudo, unio, &c. excepto Ubi. Secunda Regula est: Sicut passum in uno loco existens reciperet formam ab agentibus duobus contrariis sibi ibidem approximatis, sic ipsum in duobus locis existens patietur ab iisdem sibi in duobus locis istis approximatis, & hoc de passione respectu formae absolutae. Tertia Regula: Sicut corpus in uno loco existens ageret in diversa passiva sibi approximata in illo loco, sic etiam in duobus locis existens ageret in diversa passiva sibi in iisdem eodem modo approximata. Quae regulae de se satis clarae sunt, ut fusiore explicatione non egeant.

Rrr 2 ad

ad quas conformando me & regulando, etiam quaestionem resolvam. Unde

II.
Corpus replicatum debet habere accidentia independentia à loco.

Dico I. *Quandocumque corpus aliquod in diversis replicatur locis, omnia accidentia absoluta, & relativa à loco independentia conaturaliter, tam bene in uno, ac in alio loco esse debent.* Hæc est conformis ad primam Regulam.

Probatur Conclusio primò:

Omnia accidentia enumerata verè subjectantur, & uniantur cum corpore, ergò ubicunque corpus est, ipsa etiam esse debent: probatur consequentia, quia accidens nullum definit esse unitum subjecto suo, nisi per ejus destructionem, aut formæ contrariæ introductionem, aut cessationem causæ conservativæ, sed nihil horum intercedit, dum unum corpus ponitur in alio loco, ergò: probatur mi: Locus & Ubi, nulli accidenti est contrarium, nec subjectum definit esse, sed tantum aliud ubi acquirit, ergò.

Probatur secundò:

Quando unum corpus naturaliter de uno loco transfertur ad alium, omnia accidentia quæ ipsi antecederent inhaerent, concomitantur & sequuntur, ut patet de se, nam si ex hoc loco me conferam in alium, eandem habeo quantitatem, easdem qualitates, &c. ergò etiam quando idem corpus Divinitus ponitur in pluribus locis. Probatur consequentia, quia non ob aliam rationem dixit Concilium Trident. sess. 13. cap. 3. in Eucharistia corpus quidem sub specie panis, & sanguinem sub specie vini, ex vi verborum, ipsum autem corpus sub specie vini, & sanguinem sub specie panis, animamque, sub utraque, vi naturalis illius connexionis & concomitantia, quæ partes Christi Domini, qui jam ex mortuis surrexit, non amplius moriturus, inter se copulantur &c. ergò.

III.

Dices: Idem corpus existens in diversis temporibus, potest in uno tempore habere unam formam absolutam, & non habere eam in alio tempore, ergò etiam corpus existens in uno loco, potest habere unam formam absolutam, & non habere eam in alio loco ab omnimoda paritate. Sed Resp. dist. consequens, simul, nego, successivè, concedo, sicut etenim non potest forma, & ejus privatio inesse subjecto simul in diversis temporibus, ita nec in diversis locis. Verum

IV.

Divinitus tamen id non est necesse fieri.

Dico 2. *Non implicat, quòd in replicatione unius corporis ad duo loca una forma possit esse in uno loco, & non replicari in altero, si ad hoc novum accederet miraculum.* Hæc videtur esse contra primam regulam, in re tamen non est, nam ipse Doctor supra q. 4. priorem regulam limitat, dum dicit: *Et etiam potest dici, quòd non est necesse positâ existentia corporis Christi hic & ibi, quòd illa, quæ insunt corpori sub una existentia, insint etiam sibi sub alia, loquendo etiam de formis absolutis.* Quare

Probatur Conclusio primò:

Quia nulla est necessitas, quòd accidens aliquod absolutum subjectatum in corpore, replicari debeat ad replicationem corporis, et-

gò non est dicendum: probatur ant. si esset aliqua, maximè ob unionem, aut ob independentiam à loco, aut ob utramque simul, sed hæc non urgent, nec necessitatem faciunt, ergò, probatur mi. tum, quia defectò contingit, quòd aliquid sit alteri unitum, & tamen non sit, ubi est illud alterum, ut patet de anima rationali, quæ est unita pedi, & pes unitus animæ, & tamen pes non est, ubicunque est anima, quia anima etiam est tota in capite, & tamen ibi non est pes, ergò. Deinde humanitas quoque est unita Verbo Divino, & tamen non est, ubicunque est Verbum, aliàs deberet esse ubique, ubi est Verbum, quòd tamen non est.

Probatur secundò:

Quia si non posset corpus replicari in alio loco sine omni forma absoluta, & à loco in dependente, esset propter periculum, ne duo contradictoria simul admitantur, sed hæc ratio non obstat, ergò nihil, quòd minus unum corpus replicatum ponatur in altero loco, sine forma absoluta: major est Advers: probatur mi: Ut sit aliqua contradictio, debet idem de eodem simpliciter affirmari & etiam negari, verbi gratiâ, Titium esse album, & Titium non esse album, sed si Titius est Camencii albus, & Titius esset Cistercii non albus, non sequeretur quòd verè de eo predicari, & affirmari possit, quòd sit albus, & quòd non sit albus, sed solum, quòd Camencii sit albus, & non sit Cistercii albus, quæ non sunt contradictoria, quia negans propositio non negat simpliciter albedinem in Titio, sed solummodo negat eam Cistercii, si autem esset contradictoria affirmativa, deberet eam simpliciter negare. Confirmatur: Nulla est contradictio in istis duabus propositionibus: *Homo currit, homo non currit*, ergò neque erit contradictio in istis, Titius est albus Camencii & non est albus Cistercii, quia sicut priores non sunt, quia supponunt pro pluribus singularibus, sic posteriores supponunt pro pluribus Locis.

Probatur tertio:

Datur aliquod corpus, quòd defectò replicatur, quòd tamen in secundo loco non habet accidentia omnia absoluta, quæ habet in primo, ergò illud non est necessarium: probatur ant. Christus Dominus est replicatus in Eucharistia sine extensione in ordine ad locum, sed extensio localis est accidens aliquod absolutum, ergò datur aliquod corpus replicatum sine omni forma absoluta concomitante.

Probatur 4. Quando corpus aliquod

replicatur, non reperitur in utroque loco presentia localis, ergò nec est necesse, quòd reperiat etiam quælibet forma accidentalis: ant. patet, quia dum Titius est replicatus Camencii & Cistercii, presentia Cisterciensis non reperitur in loco Camencensi, nec presentia Camencensis in loco Cisterciensi; alioquin Cistercium esset Camencii, & e contra: probatur consequentia, quia idem non posset forma absoluta non replicari, quia alioquin sequeretur contradictio, sed hoc etiam sequeretur in duabus presentis, ergò.

ergo, si hac contradictione non obstante, potest habere corpus presentiam hic Camencensem, & eam non habere Cistercii, poterit etiam forma absoluta esse hic & non esse Cistercii.

& ibi odium, assensum & dissensum, quia hac omnia respiciuntur non in locis, sed in corporibus & animabus, quae quia sunt ejusdem virtutis hic & ibi, nec ullo modo est aucta, sicut non poterant esse simul in eodem sine replicatione, nec poterunt per replicationem.

VIX

Dico 3. Quando corpus aliquod replicatum in primo loco plures acquirat affectiones & formas, per actiones ab extrinseco, illa forma non debent necessario replicari, & poni in corpore existente in alio loco, sed nec sine novo miraculo possunt.

Infero quarto: Quod Titius in uno loco non poterit esse in gratia, in altero in odio, connaturaliter sine novo miraculo, Ratio est, quia gratia & peccatum defecto non compatiuntur se in eodem subjecto, sed, licet Titius esset replicatus, adhuc esset idem subjectum, ergo. Tum, quia sic Deus deberet Titium simul odisse & amare, odisse propter peccatum, quod omni odio dignissimum est, amare propter gratiam in ipso repertam, quae omnem hominem reddit amore dignum; sed haec sunt absurda, ergo.

X

Probat: Quia nulla est causa assignabilis, quae ejusmodi qualitates in secundo loco de novo produceret, ergo: probatur aut, quia illa deberet esse vel prima, vel secunda; non prima, quia haec non agit, nisi in quantum ratione generalis concursus coagere debet cause secunda; nec etiam secunda, quia haec non potest agere indistans: Nec denique ipsa forma, quia haec nequit se ponere in diversis locis, ergo. Hinc infero quod, si Titio existenti Camencii produceretur calor, aut frigus, vel quaecunque alia qualitas in ipso, non deberet statim eadem qualitas esse in ipso replicato Cistercii.

Infero quinto: Similiter loquendo de eo, quod connaturaliter fieri potest, quod si materia replicaretur in duobus locis, non posset duas formas substantiales recipere, ratio est eadem, quia per replicationem non est aucta virtus & capacitas materiae. Dixi connaturaliter magis loquendo, quia si novum accederet miraculum, tunc sine dubio posset duas recipere formas, cum possit Divinitus eas recipere, licet non replicetur, sic etiam Divinitus posset in eodem homine esse gratia & peccatum, quia hoc similiter per Dei potentiam absolute fieri potest; Item calorem & frigus in summo: Non tamen amorem & odium, quia hi actus simpliciter destruant unius & alterius objectum, ut infra dicam. Interim ad rem hanc

XI

Dico 4. Quando cum, aliquid in duobus locis collocatur per replicationem, non potest in ipsis plus agere vel pati, quam si esset in uno loco. Haec est conformis ad duas secundas regulas: & Ratio est in promptu, quia per talem replicationem non augetur, neque crescit virtus activa vel passiva, ergo non potest in illis locis plus agere vel pati, quam si esset in uno. Ex hac conclusione deducitur Corrolaria plura, &

Dico 5. Quando corpus nutritur in uno loco, tunc materia de novo acquisita per nutritionem, quoque replicari debet, & consequenter etiam debet nutriri in altero loco. Ita Baro.

XII

Quando nutritur in uno loco debet etiam nutriri in alio.

Primo, quod, licet Titius esset in duobus locis, & in quolibet audiret solemnissimos Musicos in Ecclesia, verbi gratia, aut videret pulcherrima objecta in Nundinis utrobique locorum, quod ea non omnia auditu perciperet, nec visione videret, sed tantum determinatam partem hic, & determinatum quid ibi, aut in uno audiret & videret omnia, in altero videret & audiret nihil, verbi gratia, si haberet potentiam videndi ut oculo, & illa in uno loco tota actuaretur visione, in altero videret nihil; Et hoc est satis conforme ad S. Augustinum supra citatum Serm. 32. divers. cap. 2. Quid enim summi (inquiens) quia ego apparui istis nesciens? Illis enim me videbant & ego nesciebam, quod si autem in utroque loco potuisset aequè agere & pati, de admittitione data iis, quibus apparuerat, recordari posset & deberet, ergo.

Probat cum ipso: Quia si non replicaretur materia per nutritionem acquisita, sequeretur, quod idem homo non esset replicatus, sed hoc est contra suppositum, ergo: probatur sequela. Quia tunc non est idem homo, quando non habet easdem partes Physicas & integrantes; sed si non haberet partes per nutritionem acquiratas, non haberet easdem partes integrantes; ergo. Quomodo verò fiat nutritio illa, colligi potest ex dictis, videlicet, quod, licet Titius hic comederet, & etiam comederet Cistercii, quod non comederet plus, quam si esset in uno loco, & sic partim nutriretur à nutrimento hic percepto, & partim à nutrimento, quod ibi sumpisset, quod si verò nutriretur solummodo ab uno, tunc Deus deberet illud determinare.

XI

Infero secundò: Quod si aliquis toties replicaretur, verbi gratia Titius, ut integrum conficeret exercitum, quod ille non posset plus pugnare, quam unus, nec plures vincere quam poterat, si non fuisset replicatus, nec omnium arma deferre & portare.

Dico 6. Homo replicatus in duobus locis potest se movere in eisdem, non modo pluribus motibus, sed etiam oppositis & hoc non Divinitus novo accedente miraculo, sed prioris vi & virtute. Ratio est, quia hi omnes motus sunt dependentes à praesentia locali, eaque posteriores; ergo non variato in se subjecto variari ipsi poterunt. Unda

XIII

Homo replicatus potest se movere motibus oppositis.

Infero tertio, quod, si eidem Titio hic ignis & Cistercii nives applicarentur, nunquam possent in ipso producere vel calorem, vel frigus in summo, sed solummodo ad eos gradus, quos in eodem subjecto simul habere posset, similiter non poterit de eodem hic habere amorem

XIV.

Quæres: Quid contingeret, si Titius replicatus posset se movere motibus contrariis, ita, ut etiam sibi ipsi obviaret, an tunc sese penetraret? R. probabiliter quod non & ratio est,

quia in tali casu partes oppositæ occurrerent sibi, id est dextra manus ad sinistram & sinistra ad dextram. Et hæc pro materia intricatissima sufficiant.

DISPUTATIO II.

DE VACUO.

Duplex vacuum communiter à Philosophis assignatur, unum proprium, quod etiam determinatum vocatur, est q. quod fit, vel fieri posse creditur in toto universo; alterum est improprium & indeterminatum, quod etiam imaginarium dicitur. Et de utroque in hac disputatione mihi erit sermo, & imprimis de indeterminato; sit igitur

QUÆSTIO I.

IX *An detur vacuum indeterminatum, seu an dentur spatia imaginaria? & quid sint?*

I.

Circa præsentem materiam imaginariam plurimis Authores passim distrahuntur imaginationibus, dum unus hoc, alter aliud de his spatiis imaginatur, mihi licebit etiam, quod aliis; maxime habenas laxante Doctore subtili, qui, licet quandoque locum realem propugnet, at tamen tam 5. Met. q. 9. quam 4. Phys. q. 2. spatiis imaginariis plurimum favet, nam dicit, hoc non posse evidentè impugnari. Quare cum eodem rem breviter expediendo, secundum quod soleo,

II.

Dico I. Dantur spatia imaginaria. Hæc est, ut imaginor mihi, indubitata, &

Dantur spatia imaginaria.

Probatur: Quia spatia imaginaria vel sunt entia realia, vel entia fictitia, sed tam entia realia dantur, quam entia fictitia; ergo dantur etiam spatia imaginaria: probatur mi. quia dantur entia rationis; ergo dantur etiam spatia imaginaria, cum non plus esse habeant illa, ac ista, ergo. Et hoc sufficiat pro prima parte; pro secunda, de qua plures, eaque sola, sunt difficultates

III.

Non sunt quid positivum.

Dico 2. Spatia imaginaria non sunt quid reale positivum.

Probatur primò: Spatia imaginaria fuerunt ante mundum conditum, sed ante mundum conditum nihil fuit reale positivum; ergo nec spatia imaginaria sunt aliquid reale positivum; probatur minor, quia tunc nihil extitit, præter solum Deum, sed Deus nequit dici spatium imaginarium, ergo.

IV.

Dices: Deum posse dici spatium imaginarium, propter suam immensitatem, per quam ubique diffusus est, idque necessariò, non quidem secundum partes, sed virtualiter & eminentialiter, quatenus ejus unica simplicissima entitas, multis partibus & extensionibus æquivaleret, adeoque rem esse in spatio imaginario nihil aliud est, quam esse in Deo. Sed Contra: Secundum Patres & Scholasticos Deus est in spatiis imaginariis, etiam extra cælum, sed si Deus esset ipsum spatium imaginarium, gratis diceretur hoc, quia nihil aliud facerent, quam quòd Deus fit in se, quod nemo negat; bene

tamen alii, quòd fit in spatiis illis imaginariis, unde Arguo in contrà secundo: Certum est, Deum esse ubique immensum & esse in se, sed non est certum, quòd Deus fit in spatiis imaginariis; ergo spatia imaginaria non sunt Deus, nec Deus est spatium: ma. patet: minor probatur ex varietate sententiarum, quoniam aliqui affirmant, alii e contra negant, ergo.

Probatur secundo: Si spatia imaginaria essent quid reale positivum, vel essent substantia, vel accidens, neutrum sunt; ergo non sunt aliquid reale: ma. patet: probatur mi. quia si essent substantia, deberent esse tam bene in loco, ac alia substantia & non essent in loco, nisi per alia spatia, quæ etiam absque omni loco esse non possent, & illa iterum usque in infinitum; Nec etiam accidens, quia deberent habere aliquod subiectum, quod implicat, quia aliud subiectum deberet esse in loco & in spatio, & sic deberet iterum aliud habere subiectum.

Dico 3. Spatia imaginaria non sunt entia pure fictitia. Ita ex Scotistis Baro contra alios, & etiam plures Recentiores, ut Arriagam, Ovidium, Vasquez &c.

Probatur primò: Quia cælum Emphyreum fuit in spatio & est in illo absque eo, quòd aliquis intellectus de eo cogitet vel fingat, imò spatium imaginarium fuit ab æterno, sed ab æterno nullus fuit intellectus potens fingere; ergo spatia imaginaria non sunt entia per fictionem.

Probatur secundo: Deus, secundum probabilem sententiam, est in spatiis imaginariis, sed Deus non est in fictione alicujus intellectus, ergo: probatur mi. Deus esset ibi, etiam si nullus intellectus esset, qui fingeret.

Probatur tertio: Spatium imaginarium debet esse quid fixum & immobile, sed fictio intellectus cessat, cessante actu intellectus; ergo in eo non consistit spatium imaginarium.

Dico 4. Spatium imaginarium est negativum spatii realis alibi ponibili. Hæc sequitur ex prioribus, nam si spatium non est quid fictum, nec etiam aliquid positivum, sequitur esse aliquid negativum. Unde

Probatur Conclusio: Spatium imaginarium nihil est aliud, quam id, quod